

zijn kunstopvatting. Dat geldt dan ook nog eens *a fortiori* als het een criticus en een periode betreft waarbij ethische en esthetische kwesties met elkaar verstrengeld zijn geraakt en zelfs samen vallen. Waarom de bespreking van De Vooy's *Taalkundige opstellen* uit december 1925 wél wordt opgenomen, is me in het licht van het bovenstaande trouwens onduidelijk.

Boven de lijst achter in het boek, waarin ook duidelijk gemaakt wordt welke bijdragen niet werden opgenomen, vermeldt Van der Aa dat ze 'alleen in elektronische vorm beschikbaar' zijn (p. 547). Deze elektronische versie staat, voor zover ik dat heb kunnen nagaan, nog niet online, maar het zou goed zijn als dat snel gebeurde, bijvoorbeeld op de site van de uitgever of op die van het Walschappenootschap. Met behulp van deze elektronische aanvulling en dit boek valt prachtig onderzoek te verrichten, onder andere over de opvattingen van de jonge Walschap, en dat is uiteraard een niet geringe verdienste. Het is dan ook uitkijken naar het volgende boek in de reeks.

Tom Sintobin

Harry G.M. Prick, *Spelewaren. Van August von Platen tot Gerrit Komrij*. Nijmegen: Vantilt, 2007. – 272 pp. ISBN 978 90 77503 78 2.

Nop Maas (samenst.), *Harry G.M. Prick*, themanummer van *De Parelduiker* 12 (2007) 2. – 80 pp. ISSN 1384 6280. ISBN 978 90 5937 1637.

Harry G.M. Prick (1925-2006) staat vooral bekend om zijn vele publicaties over Lodewijk van Deyssel. Maar daarnaast heeft Prick zich ook met tal van andere literatoren beziggehouden. In het voorjaar van 2006 was Prick met uitgeverij Vantilt overeengekomen om twee bundels te maken met artikelen van zijn hand: één met verspreide artikelen over Pierre Kemp en één met artikelen over andere literatoren. Dit plan kon helaas niet doorgaan omdat Prick in de zomer van 2006 ernstig ziek werd en op 13 september 2006 overleed. Nop Maas heeft een selectie van artikelen gemaakt – op basis van een map artikelen die Prick zelf had geselecteerd voor de bundels – die de minste aanpassingen en correcties nodig hadden en deze alsnog verzameld in de postuum verschenen bundel *Spelewaren. Van August von Platen tot Gerrit Komrij*. De stukken zijn ongewijzigd opgenomen in de bundel. Van een bundel met artikelen over Pierre Kemp moest helaas worden afgezien omdat deze veel bewerking door Prick zelf zouden hebben gevergd. Het is jammer dat in de korte verantwoording geen volledige opgave wordt gegeven van de artikelen die Prick had willen bundelen.

Prick kan zonder twijfel een van de productiefste neerlandici worden genoemd. Uit diens honderden publicaties, waarvan achterin de bundel een bibliografie is opgenomen, zijn in *Spelewaren* zeventien artikelen opgenomen waarin nu eens niet Van Deyssel centraal stond. Het openingsartikel is een persoonlijk getint artikel uit 2005 – het meest recente uit de bundel – waarin Prick terugblijkt op zijn leven als letterkundige. Vervolgens bevat de bundel een artikel over de gedichten van August von Platen. Ongetwijfeld zou Prick, als hij dit artikel had kunnen herzien, hebben gewezen op de Von Platen-vertalingen van de door hem bewonderde dichter C.O. Jellema. Een volgend artikel gaat over Van Deyssel en Van Eeden. De titel 'Een handvol sprokkelingen' is kenmerkend voor Pricks werkwijze en stijl. Vrijwel al zijn artikelen bestaan uit sprokkelingen van citaten uit brieven en andere documenten. Bij Prick is meestal geen sprake van een strakke lijn of een betoog, maar veeleer van handenvol treffende en amusante citaten. Prick was als geen ander in het materiaal thuis – hij moet vele duizenden brieven hebben gelezen – en wist allerlei literair-historische en biografische details boven water te brengen. Typisch zijn ook de voetnoten van Prick, waarin soms een klein artikel vervat is (een mooi voorbeeld is noot 8 op p. 182-183). Van Eeden komt nogmaals aan bod in een artikel over Kloos en Van Eeden. Voorts besteedt hij aandacht aan Kloos als verzamelaar van boeken. Vermakelijk is het artikel over de schoenen van Louis Couperus, geschreven voor Couperus-biograaf Bastet. Dan volgt een belangrijk en zeer gedetailleerd artikel over de receptie van Stéphane Mallarmé in Nederland. Prick publiceert in dit artikel voor het eerst een aantal brieven van Mallarmé aan uitgever S.L. van Looy, de Rotterdamsche Kunstkring en Hein Boeken. Het artikel over Hélène Swarth bestaat grotendeels uit een aaneenschakeling van citaten uit Swarths poëzie.

Bij de twee artikelen over P.C. Boutens sta ik iets langer stil. In het artikel 'Oude diepverzonken dagen' ontbreekt in deze bundel vreemd genoeg de oorspronkelijke ondertitel: 'P.C. Boutens, Lodewijk van Deyssel en A.C. Moennoz in april 1900 te Voorschoten'. Voor de Boutensbiografie die ik voorbereid is dit een zeer interessant artikel. Prick schrijft onder meer over A.C. Moennoz, een collega-docent van Boutens op de Voorschotense kostschool Noorthey, die een homo-eroticus gedicht voor Boutens heeft geschreven. Helaas ontbreken – zoals ook in de meeste andere artikelen in *Spelewaren* – de oorspronkelijke afbeeldingen, zoals het menu van een Haags restaurant waarop Boutens voor Van Deyssel een gedicht schreef. Een tweede artikel

over Boutens heeft als titel 'Inslapen in Weimar', naar het gelijknamige gedicht dat Boutens schreef naar aanleiding van zijn bezoek aan Weimar in 1910. Pricks analyse is interessant en nauwgezet, maar sterk biografisch. Op basis van dit gedicht – zonder andere bronnen – concludeert Prick dat Boutens in Weimar homoseksueel contact heeft gehad. Na lezing van dit artikel schreef de Groningse hoogleraar W. Blok een brief waarin hij Pricks analyse op dit punt bekritiseert. Deze brief is ook afgedrukt in het aan Prick gewijde nummer van *De Parelduiker*, waarover hieronder meer.

Na de artikelen over Boutens volgen nog stukken over Frans Erens, Marcel Proust, Pierre Kemp, Anton van Duinkerken, Gerrit Komrij en een hommage aan de Haagse boekhandelaars Dijkhoffz en Boucher. Uit het stuk over Van Duinkerken is de titel *Spelevaren* afkomstig. Prick heeft de door hem bewonderde Nijmeegse hoogleraar namelijk ooit gevraagd of hij ook hield van 'spelevaren op de vijver van het irrelevante'. Daarmee typeerde Prick zijn werkwijze treffend, alhoewel daarmee zeker niet is gezegd dat zijn publicaties irrelevant zouden zijn. Integendeel. Zijn publicaties – zoals de vele door hem uitgegeven briefwisselingen, tekstedities en zijn tweedelige Van Deyssel-biografie – zijn voor de neerlandistiek van blijvende waarde. *Spelevaren* wordt afgesloten met een bibliografie van de vele publicaties van Prick, samengesteld door Rob van de Schoor. Bij zo'n productieve letterkundige als Prick kan het natuurlijk niet uitblijven dat er aanvullingen zijn te geven. Zo ontbreken bijvoorbeeld de bijdragen van Prick in de jaarboeken van het Nederlands Omar Khayyam Genootschap (3 (2000), p. 6-8, en 4 (2006), p. 13-15). Een andere aanvulling betreft Pricks artikel 'Glimpen van Lodewijk van Deys-

Letterkundigen', gepubliceerd in het *VVL Bulletin* (2003), nr. 4, p. 4-7.

Tegelijkertijd met het verschijnen van *Spelevaren* verscheen een themanummer over Harry G.M. Prick van het tijdschrift *De Parelduiker*. Dit nummer werd eveneens samengesteld door Nop Maas. Het nummer bestaat grotendeels uit brieven aan Harry Prick, afkomstig uit zijn archief. Ik wees al op de kritische brief van W. Blok naar aanleiding van Pricks artikel 'Inslapen in Weimar'. Daarnaast schreef E.B. de Bruyn een brief over dit artikel, waarin hij zich juist aansloot bij Pricks visie. In dit nummer staat voor de Boutens-biografie nog een andere interessante brief, namelijk van Michel van der Plas. Van der Plas heeft ten behoeve van een artikel in 1960 Cornelis van Duyvenbode, de huisknecht en vriend van Boutens, kunnen interviewen. Van Duyvenbode vertelde Van der Plas allerlei pikante details over het seksuele leven van Boutens. Het is overigens wel de vraag hoe betrouwbaar de uitspraken van Van Duyvenbode zijn. Terzijde nog een correctie op noot 7 op p. 35: daarin wordt gesproken van een portret van Jo Landheer door Jan Veth, terwijl het gaat om een portret door Jan Toorop. Het nummer bevat brieven aan Prick van onder meer Jeanne Kloos-Reyneke van Stuwe, Godfried Bomans, Johan Polak, Gerrit Komrij en Jeroen Brouwers. De brieven zijn geïllustreerd met prachtige foto's. Daarnaast bevat het nummer nog bijdragen over Prick van de hand van Kees Fens, Elisabeth Leijnse, Wiel Kusters, Peter van Zonneveld en Patrick Buch. Dit nummer vormt een mooie pendant bij de bundel *Spelevaren*. Ook hieruit blijkt Pricks veelzijdigheid, zijn aanstekelijke plezier en enthousiasme in het publiceren over Nederlandse literatuur en bovenal zijn beminnelijke persoonlijkheid.

Marco Goud